

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R: Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu

DYDDIAD: 23 Tachwedd 2022

LLEOLIAD: Siambr y Cyngor, Penmorfa / Rhithiol

TEITL: Adroddiad Monitro'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2021-22

PWRPAS YR ADRODDIAD: Sicrhau bod yr Awdurdod yn cwrdd â'i ofynion mewn perthynas â Deddf Cydraddoldeb 2010 a Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus 2011.

Y RHESWM PAM BOD Y PWYLLGOR CRAFFU WEDI GOFYN AM YR WYBODAETH: Er mwyn sicrhau bod yr adroddiad yn addas i'r diben a'i fod yn adrodd yn gywir ar y modd mae'r Awdurdod yn cwrdd â Dyletswyddau Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus a gwneud argymhellion fel y bo'n briodol pan gyflwynir yr adroddiad i'r Cabinet.

CEFNDIR:

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn rhoi dyletswydd ar Awdurdodau Lleol i ystyried anghenion pob unigolyn yn ein gwaith bob dydd. Mae'r Ddeddf yn cynnwys Dyletswyddau Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Penodol i Gymru sy'n ei gwneud hi'n ofynnol i'r Cyngor bennu Amcanion Llesiant mewn Cynllun Cydraddoldeb Strategol, ac mae'n rhaid adolygu'r cynllun bob pedair blynedd.

Mae'r modd y caiff y Gymraeg ei hybu a'i defnyddio yn cael sylw ym Mesur y Gymraeg 2011, yn hytrach na'r Ddeddf Cydraddoldeb. Fodd bynnag, rydym yn ystyried gofynion y Gymraeg ochr yn ochr â nodweddion gwarchodedig y Ddeddf Cydraddoldeb er mwyn hyrwyddo dull cyfannol.

Mae cynllun gweithredu'n sicrhau bod Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2020-24 y Cyngor yn cael ei gyflawni, a chaiff ei rannu i 5 Amcan Cydraddoldeb, sef:

1. Cyflogwr Cyfle Cyfartal Enghreifftiol

Bod yn gyflogwr cyfle cyfartal, gyda staff sydd wedi'u hyfforddi ac sy'n ymwybodol o'r anghenion a'r materion sy'n gysylltiedig â chydaddoldeb. Parhau i gau'r bwlch cyflog rhwng y rhywiau.

2. Meithrin Perthnasoedd Da a Mynd i'r Afael â Rhagfarn

Meithrin cysylltiadau da rhwng y rhai sy'n rhannu nodwedd warchodedig a'r rhai nad ydynt yn ei rhannu trwy adeiladu cydlyniant cymunedol a mynd i'r afael â rhagfarn. Dylai pawb allu byw heb ofn trais a chamdriniaeth a chael eu trin â pharch.

3. Ymgysylltu a Chyfranogi

Sicrhau ein bod yn ymgysylltu'n effeithiol â phobl sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig. Galluogi pobl i ddylanwadu ar benderfyniadau a chael cyfle i gymryd rhan mewn bywyd gwleidyddol a bywyd bob dydd.

4. Urddas, Parch a Mynediad i Wasanaethau

Sicrhau mynediad teg a chyfartal i bob gwasanaeth. Gwnawn hyn trwy sicrhau bod pobl â nodweddion gwarchoddedig yn cael eu trin ag urddas a hefyd trwy ateb eu hanghenion os ydynt yn wahanol i anghenion pobl eraill.

5. Addysg Deg a Chynhwysol

Rydym am sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cyflawni eu potensial. Dylai'r hawl i addysg a hyfforddiant hefyd sicrhau hygyrchedd ac amgylchedd heb unrhyw fwlio neu aflonyddu. Mae hyn hefyd yn cynnwys dysgu gydol oes.

Gellir gweld y cynllun a'r dogfennau cysylltiedig ar [Cynllun Strategol Cydraddoldeb & Amcanion - Cyngor Sir Ceredigion](#).

Y SEFYLLFA BRESENNOL

Dyma'r ail adroddiad blynyddol ynghylch cynnydd ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2020-2024. Mae'n amlinellu'r cynnydd a wnaed gan y Cyngor o ran ein Hamcanion Cydraddoldeb rhwng 1 Ebrill 2021 a 31 Mawrth 2022.

Dengys y system lliwiau (BRAG) ba mor dda y mae cam gweithredu'n perfformio neu'n cael ei gyflawni, o gymharu â'r llynedd.

- Glas: Cam gweithredu wedi'i gwblhau
- Coch: Cam gweithredu heb ddechrau / pryderon na fydd y cam gweithredu'n cael ei gwblhau
- Oren: Cam gweithredu ychydig ar ei hôl hi
- Gwyrdd: Cam gweithredu yn mynd rhagddo yn ôl y cynllun

Ffigurau 2021/22 (fffigurau 2020/21 mewn cromfachau)		Glas	Coch	Oren	Gwyrdd
1	Cyflogwr Cyfle Cyfartal	0 (0)	0 (0)	2 (4)	6 (4)
2	Meithrin Perthnasoedd Da a Mynd i'r Afael â Rhagfarn	1 (0)	0 (0)	0 (0)	5 (6)
3	Ymgysylltu a Chyfranogiad	0 (0)	0 (0)	9 (4)	3 (8)
4	Urddas, Parch a Mynediad i Wasanaethau	2 (1)	0 (0)	4 (4)	11 (12)
5	Addysg Deg a Chynhwysol	0 (0)	0 (0)	2 (2)	9 (9)

Y camau gweithredu oren yw:

1. Byddwn yn gwella ymwybyddiaeth staff o faterion cydraddoldeb a dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus trwy hyfforddiant.
2. Byddwn yn gweithio tuag at leihau gwahaniaethu rhwng y rhywiau a diffyg cynrychiolaeth ar gyfer lleiafrifoedd ethnig a phobl anabl mewn prentisiaethau, gan gynnwys gweithio gyda'n contractwyr i gynnwys buddion cymunedol fel elfen graidd ym mhob contract caffael perthnasol y Cyngor.
3. Byddwn yn ymgysylltu â phobl Ceredigion, gan gynnwys pobl sydd â nodweddion gwarchoddedig ac yn cysylltu â grwpiau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.
4. Byddwn yn adolygu ac yn gweithredu ein Polisi Ymgysylltu.
5. Byddwn yn gweithredu ein Strategaeth Cyfranogiad Plant a Phobl Ifanc ac yn rhoi sylw i Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn wrth wneud penderfyniadau.
6. Byddwn yn cefnogi rhaglenni a chynlluniau i gynyddu cynrychiolaeth mewn gwleidyddiaeth a gwneud penderfyniadau yn lleol, yn arbennig i fenywod, pobl anabl neu bobl dduon a lleiafrifoedd ethnig.
7. Byddwn yn cefnogi ymgysylltu â phobl ifanc 16 ac 17 oed pan fydd yr oedran pleidleisio yn cael ei ostwng yng Nghymru.
8. Byddwn yn parhau i gefnogi Fforwm Anabledd Ceredigion.
9. Byddwn yn cynnal y dudalen cydraddoldeb ar wefan y Cyngor i gyfeirio at wybodaeth berthnasol a chyhoeddi ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol ac adroddiadau.
10. Byddwn yn adolygu'r broses Asesiad Effaith Integredig.
11. Byddwn yn mabwysiadu egwyddorion Siarter Anableddau Dysgu *Dream Team*.
12. Byddwn yn darparu cymorth wedi'i dargedu megis y prosiectau "Cynllun Cyfeirio" ac "Ymuno" er mwyn i blant ag anghenion ychwanegol allu mynychu gweithgareddau prif ffrwd.
13. Prosiect Cylch Caron – byddwn yn sefydlu gofal yn y gymuned sy'n addas i'r diben er mwyn ateb anghenion iechyd a thai.
14. Byddwn yn ystyried anghenion pobl anabl wrth gynnal a chadw neu wella troetffyrdd a cherbyttffyrdd (er enghraifft, cyrbiau is).
15. Byddwn yn datblygu gweledigaeth ar gyfer Ceredigion Actif gan ennill safon aur Insport.

16. NEET (nad ydynt mewn cyflogaeth, addysg na hyfforddiant) – byddwn yn cynyddu'r cyfleoedd a'r darpariaethau ar gyfer pobl ifanc sy'n agored i niwed a gefnogir gan gwricwlwm amgen. Byddwn yn sicrhau bod buddion cymunedol yn cael eu cynnwys fel gofyniad craidd ym mhob contract caffael y Cyngor a bod canran y cyfleoedd Addysg, Cyflogaeth a Hyfforddiant a grëir yn cynyddu o'r flwyddyn flaenorol.
17. Byddwn yn helpu pobl hŷn a phobl anabl i fanteisio ar dechnolegau digidol a chydhabod buddion bod ar-lein.

Uchafbwyntiau 2021/22

- Cyflwynwyd asesiad risg beichiogrwydd diwygiedig. Mae'r asesiad risg bellach yn adlewyrchu'n well y canllawiau presennol gan lechyd Cyhoeddus Cymru ynghylch pobl feichiog yn y gweithle.
- Mae'r tîm Cydlyniant Cymunedol rhanbarthol yn parhau i weithio gyda phartneriaid i annog pobl i godi ymwybyddiaeth am droseddau casineb ac i adrodd am unrhyw achosion. Cynhaliwyd digwyddiadau ac ymgyrchoedd codi ymwybyddiaeth i fynd i'r afael â throseddau casineb, gan gynnwys Wythnos Ymwybyddiaeth o Droseddau Casineb, digwyddiad 'Golau Glas' ar gyfer ffoaduriaid, Sesiynau Peilot Casineb Ar-lein a Hyfforddiant *Small Steps* ynghylch yr Asgell Dde.
- Etholwyd Lloyd Warburton, disgybl yn Ysgol Penglais, fel yr Aelod o Senedd Ieuenctid Cymru dros Geredigion ac roedd hefyd yn aelod gweithgar o Gyngor Ieuenctid Ceredigion.
- Mae'r Gofrestr Tai Hygyrch a'r Polisi Tai Hygyrch wedi bod yn eu lle ers mis Mehefin 2016. O ganlyniad, mae nifer y bobl sy'n defnyddio'r gofrestr tai hygyrch ac yn derbyn cynigion yn dilyn hynny yn parhau i gynyddu.
- Mae perfformiad disgyblion AAA / ADY Ceredigion yn dda. Ceir cynnydd yn nifer y disgyblion sydd wedi cael diagnosis o awtistiaeth ddifrifol yn y blynyddoedd cynnar, a disgyblion sydd ag anghenion cymhleth.
- Mae'r pandemig COVID-19 wedi cael effaith mawr ar gynnydd dysgwyr sydd â Saesneg fel Iaith Ychwanegol, er ein bod ni wedi mynd y tu hwnt i'r targedau: 9.5% o ddisgyblion wedi symud i fyny lefel (targed = 5%). 3.4% wedi gwneud cynnydd o 2 lefel neu fwy (targed = 1%). 77.7% o ddisgyblion sydd â Saesneg fel Iaith Ychwanegol ar god C-E. O'r rhain mae 56.9% yn gymwys (D) neu rugl (E).

Am fanylion pellach, gweler Adroddiad Monitro'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol, **Ebrill 2021 - Mawrth 2022**, sydd ynghlwm.

A gwblhawyd Asesiad Effaith Integredig? Os naddo, nodwch pam

Naddo, gan nad ydy'r adroddiad hwn yn ymwneud â pholisi newydd na newid i wasanaeth.

**LLESIANT
CENEDLAETHAU'R
DYFODOL:**

Crynodeb:
Hirdymor: Amherthnasol
Integreiddio: Amherthnasol
Cydweithio: Amherthnasol
Cynnwys: Amherthnasol
Atal: Amherthnasol

ARGYMHELLION:

Derbyn a chadarnhau Adroddiad Monitro Cynllun Cydraddoldeb Strategol y Cyngor ar gyfer 2021-22, a gwneud argymhellion fel y bo'n briodol pan gyflwynir yr adroddiad i'r Cabinet ar 06/12/2022.

RHESYMAU DROS YR ARGYMHELLION:

Mae'n ofyniad dan y Ddeddf Cydraddoldeb ein bod yn cynhyrchu Adroddiad Monitro Blynyddol y Cynllun Cydraddoldeb Strategol ar gyfer 2021/22 ac yn ei gyhoeddi ar ein gwefan erbyn 31/03/23.

Enw Cyswllt: Cathryn Morgan
Swydd: Rheolwr Cydraddoldeb a Chynhwysiant
Dyddiad yr Adroddiad: 01/11/2022
Acronymau: